
2020. 03. 18.

<i>Cím</i>	Ismétlés, Számítási feladatok
<i>Tárgy</i>	Fizika
<i>Tanár</i>	Molnár Krisztina online.2020.kristina.molnar@gmail.com
<i>Évfolyam</i>	1i
<i>Iskola</i>	Bolyai Tehetséggondozó Gimnázium - Zenta
<i>Időtartam</i>	45 perc
<i>Olvasmánylista</i>	https://www.mozaweb.hu/mblite.php?cmd=open&bid=MS-2615U&page=181

Tisztelt osztály!

Ismerjük már egymást több mint fél éve. A jelen helyzet mégis most arra kényszerít bennünket, hogy egy másik oldalunkat ismertessük meg veletek. Igyekszem egy egységes és összefüggő, jól átlátható felületet biztosítani számotokra, amit a tanulás céljából hozok létre „óráról-óra”. A kezdetben biztos, hogy nem lesz annyira gördülékeny, de nem aggódom. Bele fogunk jönni egy-kettő.

Minden órát valami hasonló keretben fogok megvalósítani. Ami remélhetőleg jól követhető lesz. A feladatokat videóval fogom összekapcsolni, csak kérek egy kis időt, hogy belerázódjak ebbe az új tanítási módszerbe. Türelmeteket és megértéseteket előre is köszönöm!

A továbbiakban egy új email címen lehet elérni az online oktatással kapcsolatban, kérlek benneteket, hogy az áttekinthetőség miatt erre az email címre küldjétek a házikat és a kérdéseiteket is: **online.2020.kristina.molnar@gmail.com**

Egy idézettel zárnám az első hivatalos jelentkezésemet:

„A tanár csak kinyitja az ajtót. **Te** vagy az, aki beléphet rajta.”

Sikeres tanévet, jó tanulást, minőségi tudásmegszerzést kívánok!

Üdv. Krisztina tanárnő

Akkor lássunk is munkához!

Az óra címe: Ismétlés és számítási feladatok gyakorlása

Elmélet ismétléshez ajánlom a mozaikweb.hu felületen elérhető tankönyvből a 181-182. oldalon a Teljesítmény és hatásfok témakörét.

Kérek mindenkit regisztráljon az oldalra. Majd a Shop—Tankönyvek—9.évfolyam--- Fizika--- Fizika 9. (2018) megtalálja a keresett tankönyvet. Ingyenes elérésre kell klikkelni és már is olvasható az anyag.

A múlt órán mikor még fehér táblán, színes filccel és fizikai jelenlétben folyt a tanítás akkor ott fejeztük be, hogy 28. feladat (ami az összefoglaló lapon szerepelt) és kértelek benneteket, hogy házi feladatként kicsit nézzétek át.

Nem tudom mennyien foglalkoztatok vele, de innen folytatjuk.

28. feladat

Mekkora munkát kell végezni ahhoz, hogy az 50kg tömegű zsákot a 70m hosszú 45°-os lejtőn felhúzzuk, ha tudjuk, hogy a súrlódási együttható a lejtő és a zsák között 0,2.

Megoldás:

Először is adott az ábra és berajzolunk rajta minden ismert adatot.

Mi az ami a testet húzza a Föld középpontja felé? mg

Meg kell majd határoznunk ennek az erőnek a merőleges és párhuzamos komponensét is. Mivel adott a súrlódási együttható, így számolnunk kell a súrlódási erővel.

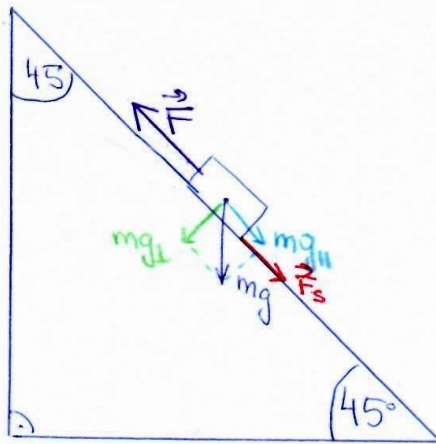
Hogyan számoljuk ki a súrlódási erőt? Kristóf mondata: A súrlódási erő egyenlő a súrlódási együttható és a felületre merőlegesen ható erők szorzatával. Jelen esetben az mg merőleges vektora képezi a merőleges erőt.

A 45°-os szög segítségével ki tudjuk fejezni a párhuzamos és merőleges komponenseket.

Közben emlékezzünk vissza, hogy a munkát úgy tudjuk kiszámolni, mint a kifejtett erő és a megtett távolság szorzata.

Csatolom a levezetést.

28

$$l = 70\text{m}$$

$$m = 50\text{kg}$$

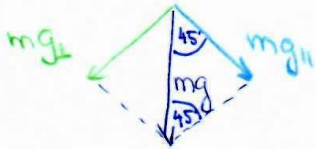
$$\mu = 0,2$$

$$A = ?$$

$$A = F \cdot l$$

↑

A munka egyenlő a kifejtett erő és a megtett távolság szorzatával.

$$mg_{\parallel} = \frac{mg\sqrt{2}}{2}$$

$mg_{\perp} = \frac{mg\sqrt{2}}{2}$ ← ez a merőleges komponens, ami a súrlódási erő meghatározásánál játszik fontos szerepet.

$$F_s = \mu N \text{ (Kristóf féle képlet)}$$

a merőleges ami a mi esetünkben $mg_{\perp}$ vagyis $\frac{mg\sqrt{2}}{2}$

$$\text{Tehát } F_s = \mu \cdot \frac{mg\sqrt{2}}{2} = 0,2 \cdot \frac{50 \cdot 9,81 \cdot \sqrt{2}}{2} = 69,37\text{N}$$

Az összes erőt ki tudom számolni, mint

$$F = mg_{\parallel} + F_s$$

$$F = \frac{mg\sqrt{2}}{2} + \mu \frac{mg\sqrt{2}}{2} = \frac{50 \cdot 9,81 \cdot \sqrt{2}}{2} + 69,37 = 346,84 + 69,37$$

$$F = 416,21\text{N}$$

Végül a munkát keressük tehát $A = F \cdot l = 416,21 \cdot 70$

$$A = 29134,7 \text{ J} \approx \underline{29 \text{ kJ}}$$

29. feladat (összefoglaló lapon a 4.)

Számítsd ki a lift teljesítményét, ha tudjuk, hogy egy 95 kg tömegű embert 2,5 perc alatt visz fel az 5. emeletre. Egy emelet 3m magas. Tudjuk, hogy a lift hatásfoka 90%.

Megoldás:

(29) $P = ?$ a lift η -s teljesítménye

$m = 95 \text{ kg}$

$t = 2,5 \text{ perc} = 2,5 \cdot 60 = 150 \text{ s}$

$h = 5 \cdot 3 = 15 \text{ m}$

$\eta = 90\%$

$P_{\#}$ - hasznos teljesítmény

$A_{\#}$ - hasznos munka

$P_{\#} = \frac{A_{\#}}{t} = \frac{mgh}{t} = \frac{95 \cdot 9,81 \cdot 15}{150} = 93,195 \text{ W}$ ← mivel emelési munkáról van szó

$\eta = \frac{P_{\#}}{P}$

$90\% = \frac{P_{\#}}{P}$

$\frac{90}{100} = \frac{93,195}{P}$

$\frac{10}{9} = \frac{P}{93,195}$

$P = \frac{10}{9} \cdot 93,195 = 103,55$

$P = 103,55 \text{ W}$

$\% = \frac{1}{100}$

Emlékeztető: A teljesítmény úgy definiáljuk, mint egy bizonyos idő alatt elvégzett munka.

A hatásfokot pedig, mint a hasznos- és összteljesítmény hányadosa

30. feladat (összefoglaló lapon az 5.)

Mekkora a hatásfoka annak a motornak, aminek az össz teljesítménye 150W és egy 300 kg-os csomagot 5 perc alatt visz fel 9m magasra.

Megoldás:

The image shows a handwritten solution for the efficiency of a motor. It starts with the question number 30 in a circle, followed by the unknown efficiency $\eta = ?$. The given values are $P_0 = 150 \text{ W}$, $m = 300 \text{ kg}$, $t = 5 \text{ perc} = 5 \cdot 60 = 300 \text{ s}$, and $h = 9 \text{ m}$. The useful work is calculated as $P_H = \frac{A_H}{t} = \frac{mgh}{t} = \frac{300 \cdot 9,81 \cdot 9}{300} = 88,29 \text{ W}$. The efficiency is then calculated as $\eta = \frac{P_H}{P_0} = \frac{88,29}{150} = 0,59$, which is converted to a percentage: $\eta = 59\%$.

Köszönöm a figyelmet!

Házi feladatra ajánlom ugyanebben a tankönyvben a 183. oldalon található feladatok közül az 1. és 2. feladatot.

Kézzel írva, fényképezett vagy szkennelt formában beadható a **online.2020.kristina.molnar@gmail.com** emailen és gyűjtsük a mosolygós smile-kat. Aztán meg meglátjuk, hogy az osztályozás milyen formában fog megvalósulni. Arról egyelőre nem tudok semmi konkrétat mondani.

„Találkozunk” a következő órán, pénteken! Addig is minden jót.

u.i. Bárkinek bármilyen kérdése van, nyugodtan jelentkezzen a **online.2020.kristina.molnar@gmail.com** email címre.